

потім надовго виїхала в Петербург, де в неї закохався молодший брат Імператора, Великий Князь Михайло. У столиці вона навіть допомагала чоловікові врегулювати свої справи. Однак примирення не вийшло і Дельфіна поїхала в Італію, де її красою захоплювався польський поет Юліуш Словацький [2].

У лютому 1844 р. він одружився вдруге на Емілії Свейковській, яка народила сина Миколу Щенсни, за що Мечислав обіцяв їй мільйон злотих. Однак історія повторилася – дружина нібито зраджувала йому з доктором Леруа. За іншою версією, після року спільного життя вона не витримала його жорстокості та скупості [2].

Отже, шлюб, виступаючи фундаментом суспільства, бувши запорукою матеріального добробуту та неперервності польських аристократичних сімей, під впливом модернізаційних процесів, одним із виявів яких став початок емансипації жінок, подав ознаки внутрішньої слабкості. Претензії аристократок на внутрішню свободу гальмувалися досить суворими суспільними запобіжниками, що зумовлювало поширення позашлюбних відносин, що навряд чи робило їхніх учасників щасливішими.

Список використаних джерел і літератури:

1. Ніколаєнко О. Твердиня польськості: національна місія жінки у польській родині Наддніпрянщини на межі XIX–XX ст. URL: <http://uamoderna.com/md/nikolaenko-polish-women> .
2. Полинцев М. Владарки «Тульчинського двору». URL: <http://ukrainaincognita.com/vinnytska-oblast/tulchynskiy-raion/tulchyn/vydatni-zhinky-vinnychchyny> .
3. Чубіна Т. Рід Потоцьких в Україні (тульчинська лінія): суспільно-політичні та культурологічні аспекти: дис. ... д-ра. іст. наук: 07.00.01. історія України. Донецьк, 2008. 633 с.

Шабранська Вікторія

ЖІНКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ (1905 - 1920 рр.)

У доповіді представлено становище жінки в журналістській галузі на початку XX століття. Питання участі жінок та їхній внесок розвиток преси в Україні є доволі маловивчене в вітчизняній історії журналістики. У роботі вперше були зібрані та проаналізовані усі жіночі статті, що займались журналістською діяльністю в означений часовий період, і не лише саме жіночими виданнями, а також і загальними друкованими органами. Адже XX сторіччя стало новою епохою не тільки в розвитку українського суспільства, а й в становленні журналістської сфери. На українських теренах широкого поширення почав набирати жіночий рух. Тепер жінки хотіли спробувати свої сили у всіх сферах, а не лише у «традиційно жіночих». Так в українській пресі з'являються перші

представниці журналістської професії, що змогли досягати успіху у кар'єрі та ставати навіть редакторками.

Ключові слова: жінка, журналістика, періодична преса, суспільство, жіночі видання, редакторство.

The paper examines the status of a woman in the journalistic industry at the beginning of the 20th century. The issue of women's participation and their contribution to the development of the press in Ukraine is rather poorly understood in the national history of journalism. For the first time, all female figures engaged in journalistic activities in the specified time period, and not only in women's publications, as well as general print agencies, were first collected and analyzed. After all, the twentieth century has become a new era not only in the development of Ukrainian society, but also in the formation of the journalistic sphere. In Ukrainian territories widespread women movement began to gain popularity. Now women wanted to try their forces in all spheres, and not just in «traditionally female». So in the Ukrainian press there appeared the first representatives of the journalistic profession, able to succeed in their career and become even editors.

Keywords: woman, journalism, periodical press, society, female editions, editorship.

З початком ХХ століття в українські суспільні процеси прийшли зміни. У Російській імперії після революції 1905 року, український рух окріп і почав голосніше заявляти про свої права і в усіх культурних сферах сталось національне пробудження, в тому числі й в журналістиці. Нарешті були зняті цензурні заборони на українське друковане слово. Почала розвиватися галузева преса, вироблялись певні журналістські стандарти, з'явилися перші щоденні газети. Жінки почали вимагати урівнювання прав з чоловіками в усіх сферах життя, це питання почало висвітлюватися в пресі. А на землях західної України, що більше піддавались європейським тенденціям, доволі широко розвинулась така галузь журналістики як жіноча преса, що ставила собі за мету пропагувати ідеї емансипації та відстоювання жіночих прав.

Але хибними будуть думки про те, що праця жінок у журналах та газетах обмежувалась лише написанням художніх творів, літературними статтями та публікуванням матеріалу на тематику педагогіки чи освіти, тобто у, так би мовити, більш традиційних жіночих сферах. Так, ми можемо часто зустріти подібні публікації жіночого авторства у пресі того періоду, але однією з причин цього є той факт, що багато представниць журналістської сфери були письменницями та літераторами, як наприклад Олена Пчілка, Анна Павлик та Христина Алчевська, або активними діячками педагогіки, як Софія Русова чи Любов Шерстюкова. Але насправді жінки публікували не лише літературознавчі матеріали. Часто вони писали публіцистичні статті на суспільні та громадські теми, працювали як кореспондентки з репортажами з місць подій, як наприклад Катря Гриневичева, брали участь не лише в жіночій пресі, а в виданнях

загального напрямку, чи навіть працювали не лише як вільні дописувачки, а як постійні працівниці у редакції, прикладом чого є Марія Грінченко та Людмила Старицька – Черняхівська, котрі вели цілі відділи у та газетах «Громадське Слово» та «Рада», що вже є ознакою участі в професійній журналістиці.

Також можна впевнено стверджувати, що українські жінки брали не лише активну участь в журналістській та видавничій справах, а могли займати керівні посади – бути редакторками. В Надністрянській частині України жінки частіше ставали редакторками саме жіночих видань. Але головували вони не лише в жіночій, дитячій чи педагогічній пресі. Марія Грінченко є прикладом того, як жінка редагувала щоденну газету та літературно – науковий часопис, а Варвара Чередніченко – громадсько – політичний. І якщо проаналізувати редаговані ними друковані органи, то за оцінками сучасників всі вони велися доволі успішно та мали популярність серед широкого загалу, а не лише невеликої групи української інтелігенції.

Зібрані портрети українських журналісток, що діяли у той період, можна проаналізувати і виокремити характеристику жінок, котрі йшли працювати на журналістську ниву. Зазвичай вони були родом з інтелігенції чи заможних сімей. Тому з дитинства мали хорошу освіту та розвивали свої здібності змалку. Таке положення речей зумовлене значним соціальним розшаруванням, що було притаманне суспільству на початку 20-го століття, коли мало хто з нижчих соціальних верств мав можливість отримати якісну освіту і присвячувати час цікавій та улюбленій справі замість заробітку грошей. Також усіх жінок об'єднує те, що вони дотримувались прогресивних і демократичних поглядів, дехто навіть соціалістичних, та прагнули реформувати суспільство та владну систему, в яких вони жили. А ще усі представлені жінки були виховані в дусі українських традицій та пошани до української культури. Тому у своїх роботах вони порушували громадські та національні проблеми, бажаючи якось послужити українському народові.

Отже, можна підбити такі підсумки, що з початком ХХ століття в українські суспільні процеси прийшли зміни. У Російській імперії після революції 1905 року, український рух окріп і почав голосніше заявляти про свої права. В усіх культурних сферах сталось національне пробудження, в тому числі й в журналістиці. Також настав час, щоб жінки заявили про себе в кожному гатунку праці, і навіть тих, що здавалося б цілковито належать чоловікам. Тому в українській пресі, і не лише націленій на жіночу аудиторію, починають з'являтися фахові працівниці, журналістки, редакторки, видавчині. У роботі показано роль українського жіноцтва у процесі становлення національної преси та його вплив на культурно-просвітницьке життя суспільства з кінця початку ХХ ст.

Список використаних джерел і літератури:

1. Гриневич Я. Катря Гриневичева: біографічний нарис. Торонто: Гомін України, 1968. 95 с.
2. Животко А. Історія української преси. Київ: Наша культура і наука, 1999. 368с.
3. Кісь О. Українські жінки у горнилі модернізації. Київ: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. 304 с.
4. Олійник Н. Жіноча преса в Україні: минуле та сучасність. Львів: Незалежний культурологічний часопис «І», 2002-2003. № 27. С. 132 -150.
5. Орлова Т. Українська жіноча преса від минулого до сучасного у світлі історіографії. Київ: Вісник КНУ імені Тараса Шевченка, 2009. Вип.97. С. 48-53.
6. Передирій В. А. та ін. Жіноча доля на тлі доби: літопис жіночого руху у світлі українських видань. Київ: Дослідницький центр історії української преси, 1998. 120 с.
7. Сушкова О. Періодичні видання для жінок в Україні: динаміка розвитку та концептуальні особливості. Суми: СумДУ, 2009. 144 с.

Невміта Юлія

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПАРТІЙНО-РАДЯНСЬКОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ НОМЕНКЛАТУРИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ В ХОДІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ МТС У КІНЦІ 50-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ

На основі архівних та опублікованих джерел досліджуються деякі аспекти зміни висхідних засад добору сільськогосподарської номенклатури Черкащини у 50-х роках ХХ століття. Зроблена спроба визначити позитивні та негативні наслідки цих процесів для сільського господарства області у досліджуваній період.

Ключові слова: *освітній рівень керівників, реорганізація, сільськогосподарська номенклатура, реформи, сільськогосподарське виробництво.*

On the basis of the archive and published sources some aspects of changes of the primary points of the selection of the agricultural nomenclature of Cherkassy region in the 1950s of the 20th century are experimented. The attempt to mark positive and negative results of these processes for the agriculture of the region in the experimented period is made.

Keywords: *the educational level of the leaders, the reorganization, of the agricultural nomenclature, the reforms, the agricultural production.*

Період хрущовського десятиліття, як ні жоден попередній, чи наступний, несе в собі колосальний реформаторський багаж. І ним варто було б скористатися у сьогоднішні при розробці комплексної, економічно обґрунтованої та потенційно життєздатної стратегії розвитку аграрного сектору економіки незалежної України.